

Veelbelovend talent tussen vrees en hoop

Chantal Hamers

Ze zijn jong en veelbelovend: Marie Tsagkush en Seda Hovakimyan hebben het vwo met hoge cijfers afgerond in 6 jaar tijd. En hoe! De zussen kwamen ruim 6 jaar geleden uit Armenië en spraken geen woord Nederlands. Bij NT2 Mundium College leerden ze goed Nederlands en via het interne vmbo-TL-traject stoomden ze door naar het reguliere havo en versneld naar vwo. Deze leeuwinnen zijn vastberaden verder te studeren aan de universiteit. En dat terwijl ze nog steeds niet weten of ze in Nederland mogen blijven. Hun asielaanvraag is namelijk afgewezen. De dames hebben deze prestaties neergezet vanuit het sobere kamertje in het asielzoekerscentrum in Echt waar ze nog steeds wonen. Met alle onzekerheid en zorgen.

Een prefab kamer. Twee netjes opgemaakte bedden aan weerszijden van het raam. Knuffels erop, koffers eronder want je weet nooit wanneer je Nederland moet verlaten. Kleine tafel met drie stoelen. Compacte koelkast, grote opbergkasten voor kleding, eten, alles. Sanitair en de grootkeuken zijn op de lange gang. Marie Tsagkush (21) en Seda (20) wonen hier al zes jaar. Hun ouders in de kamer ernaast. Ze hebben een hekel aan het woord vluchteling. Want Nederland voelt als thuis, ze hebben hier hun leven opgebouwd en hebben keihard geknokt voor hun diploma's. Omdat hun ouders amper Nederlands spreken, zijn het ook de kinderen die het contact hebben met het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), met advocaten. En toch zijn ze in zes jaar tijd klaar voor de universiteit.

Intrinsieke motivatie

“Moet je eens kijken hoeveel potentieel deze oud-leerlingen in huis hebben”, benadrukt waarnemend locatiedirecteur Hilde Kleynen van NT2 Mundium College, waar het gezin Nederlands heeft geleerd. “Je hoort zo vaak in Nederland dat jongeren niet vooruit te branden zijn, we hebben het vaak over motivatie. Hoe groot moet je intrinsieke motivatie zijn als je dit presteert terwijl je met een heel gezin op een paar vierkante meters woont en nog steeds na al die jaren in onzekerheid leeft? En niet weet of je school wel mag afmaken in Nederland?”

Terug naar Armenië. Vader Hovakimyan is goudsmid en actief in een van de grootste twee politieke partijen die elkaar naar het leven staan. “Veel mensen vertrouwden hem en er zouden verkiezingen komen. Hij had informatie over illegale activiteiten van de burgemeester die bij de andere partij hoort. Dus we waren ons leven daar niet zeker. Binnen een dag zijn we vertrokken”, vatten de zussen samen. Eerst naar Rusland waar hun oudere broer woont; een gemakkelijke stap. Armenië was vroeger deel van de Sovjet-Unie. Moeder is psychisch geknakt in al die jaren, vader voelde zich schuldig naar zijn gezin. Hij is inmiddels vrijwillig als goudsmid aan de slag. Zonder verblijfsstatus mag betaald werk niet. Omdat het gezin Rusland ook ‘onveilig en illegaal’ vindt, ging de reis naar Nederland.

Warm bad

NT2 Mundium College in Roermond voelt voor de meeste jongeren echt als een warm bad. Circa 380 leerlingen met ruim 50 nationaliteiten maken zich hier eerst de Nederlandse taal eigen. Het vakinhoudelijke loopt er parallel naast en middels leerlijnen worden de leerlingen voorbereid op hun toekomstperspectief. Marie Tsagkush en Seda hebben gefaseerd via staatsexamens hun vmbo-TL-diploma behaald en zijn uitgestroomd naar regulier havo.

“Niemand sprak perfect Nederlands, want we waren allemaal nieuw in Nederland dus je hoefde je niet ongemakkelijk te voelen”, herinnert Seda zich. “Daar is het ook normaal dat je ouders niet werken. Maar op het Connect College (havo/vwo) zijn normale gezinnen waar moeder schoolzaken regelt en vader betaalt, net als bij ons thuis vroeger. Mee met school naar het buitenland kan ook niet; we mogen niet naar het buitenland reizen.”

Asielaanvraag

“In het begin vonden we het echt moeilijk, we wisten na een jaar nog niet of wij in Nederland mochten blijven”, zegt Marie Tsagkush. “Er is namelijk geen oorlog en de president komt geregeld in Europa vertellen hoe democratisch het is in Armenië en hij krijgt ook financiële steun van Europese landen. Hij is drugsverslaafd, investeert veel in het leger en verspeelt geld in casino’s. Wij hebben artikelen verzameld om te laten zien dat mijn vader en wij gevaar lopen. We kunnen echt niet terug.”

Een jaar geleden is de asielaanvraag in hoger beroep afgewezen. “Vreemd hoe zo’n rechtszitting gaat. Die persoon weet niets over ons, het is voor hem de zoveelste case. Maar het gaat wel over óns leven. Het voelt niet fijn om in een hok geduwd te worden.”

Marie Tsagkush zou starten met 6 vwo, Seda had net 4 havo afgerond: “Ik moest eigenlijk naar 5 havo of 5 vwo maar ik wilde zo hoog mogelijk inzetten voor als we uit Nederland weg moeten.” “Ze heeft keihard gewerkt en 5 en 6 vwo in 1 jaar gedaan”, glundert Marie. “M’n moeder geeft niet veel complimenten. Ze studeerde aan de universiteit toen Armenië geen steun meer van Rusland kreeg en er bijvoorbeeld ook geen stroom meer was. Ze heeft in die tijd altijd haar best gedaan en dat verwacht ze ook van ons”, motiveert Seda haar keuze.

Gefascineerd door politiek

Marie Tsagkush is voor vmbo-TL geslaagd met een 10 voor maatschappijleer, een 8 voor Nederlands en Engels, een 10 voor wiskunde. Seda scoorde een 9 voor maatschappijleer, 10 voor Engels en 8 voor Nederlands, om er een paar te noemen. Ze hebben zich vastgebeten in maatschappijleer en hoe de politiek hier werkt. “We waren verbaasd dat we zoveel over politiek konden leren hier. Je wilt weten hoe het écht werkt. Hier lees je ook wat er mis kan gaan of wat knelpunten zijn. In Armenië hadden we alleen heel oude boeken vol propaganda: de regering wil niet dat je weet hoe het werkt want alles is corrupt. We hebben één Armeens kanaal op tv hier, dat de regering betaalt: alles gaat zó goed. Ook een Russisch kanaal waar je vooral ziet wat er allemaal fout gaat in Europa.”

Lang verhaal kort: Marie Tsagkush en Seda gaan de procedure heropenen omdat ze zo graag in Nederland hun toekomst opbouwen. De kosten betalen ze van het gespaarde zakgeld van het gezin. “Vlak voor mijn ID-kaart verliep, heb ik me ingeschreven aan de Universiteit van Tilburg om Econometrie te studeren”, zegt Marie. “Als ik geen nieuwe krijg, kan ik niet starten. Je hebt al een ID-kaart nodig om een treinkaartje te kopen. Of voor je lidmaatschap voor de bieb of een sportschool.” Seda zet in op Organisatiewetenschappen aan de universiteit van Tilburg of Utrecht. “Na zes jaar is de onduidelijkheid echt niet normaal. Ik ben hier opgegroeid. Ik verwacht geen ‘boem’ in mijn leven als we een verblijfsvergunning krijgen. Maar dan is het wel mijn beslissing hoe ik leef.”

Ondertussen gaat het leven in Limburg verder. De knagende onzekerheid ook.

Tekst en foto:

Chantal Hamers

T 06 14579970

E chantal@kameleoncoaching.nl

I www.kameleoncoaching.nl